

KURJER PODHAHAŃSKI

Ceny ogłoszeń:

Ogłoszenia zwykłe za 1 mm. 20 gr., nadesłane 40 gr., w tekście 60 gr., przedtekst. red. 80 gr. Tabele lub zestawienia cyfrowe o 20% droższe. Zagraniczne o 50%, droższe. Kolumny ogł. zwykle składają się z 4 szpalt. Biura ogłoszeń otrzymują rabat wedle umowy. Osobom prywatn. udziela się przy wielorazowych ogł. odpowiedniego opustu.

Prenumerata:

miejskowa wraz z dostawą do domu zł. 1.— miesięcznie,
zamiejscowa 1 zł. 20 gr. miesięcznie,
Konto czekowe: P. K. O. 406.425.

Godziny redakcyjne: codziennie od 5—6 pop.

Adres Redakcji i Administracji:
Nowy Sącz, Jagiellońska 29 Telefon 58.

Własne oddziały redakcyjne na całym Podhalu.
Rękopisów nie zwraca się.

Rok III.

Nowy Sącz, niedziela dnia 29 kwietnia 1928.

Nr. 18

Na rocznicę konstytucji 3 maja.

Doroczne święto państwowe w dniu 3 maja posiada dla nas wciąż głębokie znaczenie, inne jednak niż w okresie niewoli. Przed odzyskaniem Niepodległości widzieliśmy w Konstytucji 3 maja 1791 r. przede wszystkim dowód, że Naród przed ostatecznym swym upadkiem okazał, iż zdolnym jest do samodzielnego życia państwowego, że atut wysuwany przeciw temu perfidnie przez zaborców pozbawiony jest nawet pozorów uzasadnienia. Konstytucja 3 maja była tym jasnym momentem, który przez sto kilkadziesiąt lat ciężkiej niewoli dodawał nam sił do przetrwania i był dla młodego pokolenia nauką prawdziwego patriotyzmu. Po odzyskaniu niepodległości przez pewien okres czasu można powiedzieć nie skrytykowałoby się poczucie czym powinna być dla nas rocznica 3 maja praktycznie.

Dzień 3 maja ustanowiony został oficjalnie świętem państwowym, ale poza tradycją dzień ten nie posiadał dla nas tego znaczenia jakie posiadać winien. Przyczyniło się do tego faktu niewątpliwie małe poczucie dla idei państwowości, która była przeciwną dla twórców konstytucji majowej. Stopniowo jednak stosunki ulegały zmianie, a zmianę tę w całej umysłowości Narodu naszego obserwujemy zwłaszcza w ostatnich 2 latach. Zwycięstwo idei państwowej w życiu naszego Narodu, która jedynie może umoc-

nić naszą Niepodległość—oto cel do którego winniśmy dążyć wszystkimi siłami, a przykładem jak winniśmy do tego dążyć jest dla nas konstytucja majowa.

I w tem leży naszym zdaniem jedyne a jednak tak olbrzymie praktyczne znaczenie tej konstytucji znaczenie które przetrwa wieki.

Jakżeż innemi zasadami kierowali się twórcy naszej konstytucji obecnej z 17 marca 1921 r. A rezultat tego aż nazbyt widoczny. Rocznicę tej konstytucji nie budzą najmniejszego echa, nie mówią już o jakimś entuzjazmie, natomiast przy stopniowym wpajaniu w umysły obywateli konieczności traktowania spraw publicznych przede wszystkim z punktu interesu państwa dzisiaj wszyscy jesteśmy zgodni w tem, że konstytucja ta jest złą i konieczną jest jej zmiana. Jaka ma być ta zmiana—nie jesteśmy jeszcze zgodni, ale pewne wytyczne spotykają się już z powszechnym uznaniem. Niewątpliwie jednak zmiana ta będzie korzystną jeśli przeprowadzać ją będziemy w myśl zasad jakimi kierowali się wielcy Twórcy Konstytucji majowej, kierujący się jedynie interesem państwa.

W tem leży wielkie dla nas dziś znaczenie rocznicy Konstytucji 3 maja i tak powinniśmy ją dziś rozumieć, jeśli uroczystość ta nie ma być jedynie piękną tradycją, ale wyjść także na prawdziwy pożytek.

—o—

Na dziesięciolecie Teatru Tow. Dramatycznego.

Dziesięć lat mija, kiedy to grono młodych zapaleńców założyło Tow. Dram. Dziesięć lat, to czas, w którym z dziecka tworzy się młodzieniec, z młodzieńca mężczyzna. Towarzystwo Dramatyczne okres ten w swojej niezmordowanej, bezinteresownej pracy skróciło, a skróć ten był wielki. Początki same to dziecko, patrzyło na swoje braki z pobłażaniem; był czas, że rekwizyta sceniczna poszczególni aktorzy sami odnosili do domów, gdzie rzeczy były pożyczane, gdyż nie było pieniędzy na opłatę kursora. Kiedy Tow. Dram. wynajmowało salę na pierwsze swoje przedstawienie „Żabusia” G. Zapolskiej, a było w kwietniu 1918 roku, wtedy musiało zapożyczyć się. Już wtedy to narodził się teatr Tow. Dram., lecz całe to dzieło było jeszcze, że tak powiem, w latach dziecięcych. — Dopiero później rok za rokiem krystalizuje się właściwa idea, a z nią rozwija się teatr. Oczywiście nie wszystko to takie łatwe; inaczej patrzy się na to teraz, inaczej patrzyło wtedy. Publiczność odnosi się do teatru z początku niechętnie. Pamiętam przedstawienie grane jeden raz tylko, a publiczności było zaledwie garstka na sali. Nie należy zapominać, że i ta właśnie publiczność, to nie był nikt inny, jak tylko garstka fanatyków, którzy w tym zaczątku chcieli widzieć w przyszłości swój teatr. A trzeba pamiętać, że teatr tworzy i widzi i aktor. Sami aktorzy nie mogą stworzyć teatru.—Tak mija rok i drugi, publiczności więcej, lecz jeszcze mało. Aż wreszcie z dziecka tworzy się młodzieniec. Teatr rozwinął się, nie tylko sam patrzy wesoło i pogodnie na świat, lecz potrafi innych sugerować. W latach ciężkich dla każdego publiczności spieszy do teatru. Teatr daje jej zapomnienie życia, daje złudę lepszego bytu, wytworzoną zapalem teatru młodzieńca. Idą komedje, dramaty, członkowie pracują. W głowach młodzieńczych powstają plany, czy były one pożyteczne bądź dobre, trudne o tem mówić, ale były twórcze; to dawało już rękojmię, że teatr nie zginął, lecz musi się rozwijać. Jedni ludzie odchodzą, czy to dla chleba, czy dla studiów, inni na ich miejsce przychodzą pełni zapału i chęci do pracy, chcąc wyładować swój temperament twórczy. Nic tak nie kształcił, jak teatr młodości,—albowiem młodzi mają ideały, nie zepsute walką o byt. I począł się wiek dojrzały, wiek męski. Teatr stał się placówką kultury dla miasta. Placówka ta

była konieczną, skąd większa część ludzi, która nie mogła wyjeżdżać do miast stołecznych miała poznać żywe słowo, skąd miała się uczyć patrzeć na ideały? W każdej bowiem sztuce najgłupszej, we farsie nawet kryje się pewien sentyment, sens moralny. Otóż takim czynnikiem oświecającym stał się teatr Tow. Dram. Ludzie wciąż pracują, przyswieca im idea Teatr, miejsce złudy i piękna. Teatr jednak spotyka się z pewnymi uprzedzeniami, to jednak wszędzie być musi. Znam ludzi, którzy twierdzą, że nie mogą chodzić na te przedstawienia, wprost im nie wypada: oni wszak widzieli nie takie teatry: wymieniają Wiedeń, Warszawę, Kraków i inne. Lecz dlaczego nie chce patrzeć inaczej, ot mówmy szczerze „kołtunerja”. Nie sztuka widzieć teatr dobry, który ma za sobą przeszłość, ma wszystkie akcesoria, jakie są potrzebne. Ale patrzcie na tych, którzy z niczego, stali się czemś, stali się pożyteczną i koni czną dziś placówką. Dziś frekwencja upada. Dlaczego? Brak gotówki, kiepskie stosunki finansowe. Ci ludzie nie chcą się do tego przyznać, twierdzą, że teatr się popsuł, podupadł. To nieprawda, nie opadł w swojej pracy; on wzniósł się narewno wyżej—to tylko wymówka. Inna rzecz, że czasami kiedy człowiek staje się doskonalszym wymagania stawiane jemu muszą też wzrastać. Jeżeli recenzje wytykają te lub owe błędy, to należy pamiętać, że nie ma nikogo, kto by chciał zguby i zagłady teatru. Jest tylko chęć, aby to było jeszcze lepsze, bardziej doskonałe. Już taka jest natura ludzka, egoistyczna, chce aby teatr nasz był teatrem przyszłości, teatrem, który nie upadnie, lecz wznieśnie się jeszcze wyżej.

Pamiętajmy o tem, że teatr polski zawsze miał ciężkie początki, jednak potrafił rozwinąć skrzydła, potrafił wydać ze siebie, ludzi, którzy stali na równi z najlepszymi aktorami najbardziej kulturalnych państw. Czyż nie przypominamy sobie, tego entuzjazmu, jaki zrodził się w sercach sympatyków Tow. Dram., kiedy to Wisia Pajórowna występowała na deskach teatru Szyfmana w Warszawie. Pamiętamy dziś, kiedy to teatr krakowski dawał jej engagement, jednak losy zrzędziły inaczej, nie poświęciła się temu zawodowi,—a szkoda talentu. Wiemy też i o tem, że nie tylko jej proponowano występy inni też mieli podobne propozycje, nie skorzystali z nich, bo przywią-

NOWO OTWARTY
Zakład techniczno-dentystyczny
Zygmunta Gehlera
w N. Sączu, ul. Batorego 78
obok Kościółka kolejowego
wykonuje wszelkie prace w zakresie
dentystyki.

zał ich do siebie Teatr Tow. Dram. Były i złe chwile, były tarcia wewnątrz Towarzystwa, lecz młody organizm pełen życia potrafił strawić chorobę, otrząsnął się z niej i znowu zabrał się do pracy pełen energii i zdrowia. Cel im przyswieca. Lecz na tem poprzestać teatr nie może. Musi swoje kadry odmładzać. Odmłodzenie takie nie może być zerwaniem ze starymi, dojrzałymi członkami. Wszyscy muszą iść razem, starzy muszą szkolić młodych, a nie rzucać ich samych na pastwę sceny. Lecz i o tem należy pamiętać, że jeszcze nie czas starym usuwać się od pracy—praca bowiem nie skończona. Wiek męski trwa dłużej, niż przejście z wieku dziecka do wieku mężczyzny. Dziś oczekujemy od Tow. Dram. nie dziesięciu następnych lat, lecz ćwierć wieku, takie bowiem dwudziestopięćlecie będzie dopiero pierwszym etatem w pracy twórczej. Teatr kształci. Iluż to uczniów przyglądało się przedstawieniom Tow. Dram. Ile rzeczy z naszej literatury utkwiło w mózgach silniej. To wszystko zasługa Teatru. Nie mogę dużo pisać o tem, a dałoby się, nie pozwala mi brak miejsca. Chętnych dowiedzenia się losów Tow. Dram. i jego przeżyć odsyłam do świeżo wydanej książki przez teatr z okazji jego dziesięciolecia. Doprawdy dawno nie pamiętam tak wzruszającej chwili w sali „Sokoła”, jak wczorajsze Jubileuszowe Przedstawienie. Widać było w grających entuzjazm, święto, lecz trzeba przyznać, że i publiczność dostroiła się do tego święta. Czuli go, święto to bowiem wielkie—twórcze dzieło jednych i drugich. Teatr Tow. Dram. wystąpił a galowem przedstawieniem z „Orlątkiem” E. Rostanda. Pamiętajmy o tem, że dzieło to wielkie i trudne. Rostand w literaturze francuskiej tworzy nową epokę. Po czasach hypermaterjalizmu, po dramatach pełnych psychologii, ibsenizmu ukazuje się „Cyrano de Bergerac”. Publiczność przyjmuje sztukę z nieokłamanym zapalem, Rostand dostaje Legję. Tworzy on nową erę neoromantyzmu. W „Orlątku” idzie wyżej, widzimy w nim mistrza, który potrafi poruszyć najbardziej ponure dusze dając nam narodową tragedję. W Schönbrunnie przebywa Orle—więzień, obcy austrijackiemu duchowi, wlecznie myślący o ojcu—Orle. Chce się wyrwać z więzienia; chce naród francuski natchnąć do czynów, do chwały; chce być jak ojciec-cesarzem. Ojca nie

Już został otwarty
NOWY MAGAZYN
towarów bławatnych
i sukna męskiego
w TARNOWIE, ul. Krakowska 2
Antoniego Uwiery ze Lwowa
Olbrzymi wybór. Ceny nadzwyczaj niskie

pamięta, lecz w tym wizjonersko-chorym mózgu widzi go; wszystko orlątko przypomina ojca, stąd ta pewna zimność, jaką okazuje matce, która jako arcyksiężniczka austriacka uważa Napoleona za parweniusza. Orlątko pragnie władzy, lecz boi się jej, nie wie czy sił mu starczy, aby dźwigać takie brzemie. Nie wie czy ojciec jego uczcił mu choć cząstkę ze swojej genialności? Może być że odziedziczył więcej ości domu Habsburgów. Te marzenia o sławie przerywają szpiegdy snujący się po jego komnatach, kierowani ręką Metternicha. Nawet na lekcjach historii celowo pomijają nauczyciele czyny jego ojca Orła. Wtedy to syn pyta co działo się w roku 1808, a w 1809? Na pytania te sam odpowiada, albowiem zna historię Napoleona. Zna ją na pamięć z najdrobniejszych szczegółami. Mówi o takich zwycięstwach, o jakich nikt nie odważyłby się wspomnieć na dworze austriackim, a w zapale jego znać w nim cząstkę genialnego wodza. W recytacji tej zapala się, potęguje, lecz wnet opada zmęczony i beznadziejny. Na nim bowiem kładzie śmierć już swoje piętno, trawi go nieuleczalna choroba. Fanny uczy go historii i tak na tym dworze większa część wielbicieli Orlątka i spiskowców to kobiety. Książę Reichstadt daje się wciągnąć w spisek, godzi się na powrót do Francji, lecz musi najpierw uzyskać zgodę dziadka, cesarza Franciszka. Metternich dobrze umieścił swoich szpiegów, lecz jednego przeoczył. Flambeau niby szpieg austriacki, a jednak tam w głębi to stary wiarus napoleoński. On to po nocach trzymał warty przed drzwiami przyszłego cesarza w mundurze gwardzysty, on to ochraniał Orła przed tymi nienawistnymi ludźmi. Spisek dojrzał, a kiedy cesarz Franciszek nie poznając wnuka uwzględnił jego prośbę na powrót do ojczyzny, odzywa się w Orlęciu Orzeł, pragnie wrócić do ziemi ojczystej. Na balu pałacowym zamienia ubranie z Hr. Cameratą i ucieka. Nie jedni widzieli tą ucieczkę, lecz milczą. Nie daleko uciekł. Pole Wagram, jakoweś przeznaczenie zawisło nad nim. Na polu chwały ojca swego on upadnie i nie obudzą się w nim już nigdy jego pragnienia chwały. Strawiony chorobą kończy życie

w złotej więziennej klatce. Aresztują go pod Wagram, tylko dla tego, ponieważ ociąga się z wyjazdem do Francji. Ma zamiar wrócić do Schönbrunu, aby ratować Cameratę przed grożącym jej niebezpieczeństwem. Ot romantyzm! Całość robi imponujące wrażenie. Widząc tego marzyciela dziecko, słuchając jego słów współczuje się z nim, w każdym widzu budzi się żal tego dobrego romantyka, który jednak nie potrafiłby być cesarzem z tymi ideałami. Wystawienie Orlątka było ze wszech miar bardzo a bardzo udane. Wszystkie sceny tak zbiorowe jak i pojedyncze świetnie opracowane i wyreżyserowane. To zasługa p. Bolesława Barbackiego. Dekoracje jakich dawno Sącz nie pamięta; kostjmy bogate, dobrze dobrane, tworzyły jedną zwartą całość. Znać było, iż Tow. Dram. dołożyło starań, aby sztukę wystawić godnie z okazji tak wielkiego święta. P. W. Barbacki (Orlątko) rozwinął cały swój talent, wyposażył rolę w liryzm i bohaterstwo. Znać było w nim tą melanholię, młodego księcia, a sceny z zabawkami i scena śmierci były doprawdy mistrzowskie. Flambeau (P. B. Barbacki). Widziałem sztukę tą w bardzo dobrej obsadzie w Krakowie, jednak muszę przyznać że p. Barbacki był dużo lepszy, był głębszy, szerszy i tem właśnie brał. Takim napewno był wiarus napoleoński. Plakał, gdy zdobył go przyszły cesarz Legja; on to wystrychnął na dudka Metternicha. Inni wszyscy, którzy grali, a trudno mi ich wymieniać, to były postacie żywe. Znać było w ich grze, że tam w duszy u nich jest dziś wielkie święto, święto tryumfu; dziesięć lat pracy; a publiczność? Publiczność też była świątecznie nastrojona, czego najlepszym dowodem owacje po przemówieniu wiceburmistrza miasta p. Stanisława Nowakowskiego. A teraz od prasy. Nie myślcie, że stawiamy Was Jubilaci na równi z innymi tuł. teatrami, lecz wiedząc, żeście lepsi stawiamy Wam większe wymagania. Jeżeli wytyka się to lub owo, to poto, aby Was widzieć jeszcze wyżej wznoszących się na wyżynach sztuki. Oby prasa stała się tym trwałym łącznikiem między Wami a publicznością.

Jar.

Chata Podhalańska.

W budownictwie drewnianem należy szukać polskiej architektury. Nigdzie drzewo nie miało takiej doniosłości, jak w Polsce. Nie tylko do czasu Kazimierza Wielkiego drzewo stanowiło wyłączny materiał budowlany. „Polska murowana” odgraniczała się bowiem i w następnych stuleciach aż po wiek XVIII, jedynie do kościołów, zamków i znacniejszych miejsc budowlanych. W w. XIX cegła pobiła drzewo.

Podhale do dziś zostało drewniane. Długo budownictwo ludowe uchodziło uwagi uczonych. Pierwsi zwrócili nań uwagę uczeni obcy, z których jadni szukali w niem analogii z norweskiem, inni z czeskim i polskim. Budownictwo ludowe dość późno, bo dopiero z końcem ubiegłego stulecia, zajęło pewne stanowisko w polskiej historii sztuki dzięki pracy Matlakowskiego pt. Budownictwo ludowe na Podhalu (Kraków 1892).

Podstawą typu architektonicznego jest plan i ogólny system konstrukcji. Plan przetrwa niejednokrotnie zmianę warunków przyrodniczych i ekonomicznych, jakim zawdzięcza swój początek. Konstrukcja zależy ściśle od kulturalnego rozwoju i wpływów przyrodniczych. Małe zastrzeżenie odnosimy do okresów przejściowych. Nowy materiał i nową technikę długo nagina konstrukcja do form starych.

Chata podhalańska bywa budowana z płazów tj. przepołowionych pni, płaską stroną zwróconych do wnętrza, spojonych na rogach na węgiel. Zbudowana na planie symetryczno-dwuizbowym. Typ ten polega na podziale chaty na dwie izby, przegrodzone w środku sienią. Sień ciągnie się w poprzek domu i do niej wiedzie wejście w stronie wzdłużnej tzn. w ścianie czołowej, która zwrócona jest na Podhalu ku południowi, bez względu na kierunek drogi. Czoło domu patrzeć musi na turnie tatrzańskie.

Na prostopadłych ścianach, na zewnątrz poza płaszczyznę ściany wysuniętych rysiach wznosi się dach tatrzański z odłamanym okapem (wynik górskich warunków klimatycznych). Dach tatrzański rozwinął się z dachu czterookapowego, który w budownictwie przechodził liczne ewolucje, które zmierzały w kierunku oszczędzenia materiału wskutek skrócenia narożników i zmniejszenia okapu szczytowego.

Szczyty dachu są zdobne w pazdury, najczęściej kształtu tulipanowatego, jaki jest naśladowaniem jakby czteropłatkowej lilii. Mokłowski, autor „Sztuki ludowej w Polsce” (Lwów 1903) łączy pazdury z kamiennym kwiatkiem w gotyckiej architekturze.

Dach kryty gontem, jakkolwiek i na Podhalu było w użyciu (dziś rzadko) pokrywanie słomą. Pod-

noszenie szczytu dachu i ustawianie na budowie górale wynoszą do roli kultu religijnego.

Czoło dymnikowe należy do części chaty bardzo ozdobnych. Zwyczajnie wypełnione słońcem i jego promieniami.

Najozdobniejsze są odrzwia. One pierwsze zwróciły uwagę na styl zakopiański. Złożone z dwóch słupów i leżucha na nich spoczywającego, stopione z sobą psami, stanowią okrągłe wycięcie (właściwość góralszczyzny), w przeciwieństwie do krakowskiego czy Sandomierskiego z prostolinijnymi psami. Pies góralski jest rozwiniętą formą piętnara. Pierwotnie wycięty łuk w leżuchu zastąpiono, kiedy trudniej było o grube drzewo—wstawionymi kawałkami. Charakterystyczne są ozdoby odrzwia z kołkowania utworzone, jakich poza Polską nigdzie nie spotykamy.

Przechodzimy do wnętrza chaty. Z lewej strony sieni bywa zwykle izba czarna tj. kuchnia, z prawej izba biała czyli świetlica. Typ dwuizbowy rozwinął się na naszym gruncie z dawnej jednokomórkowej chaty. Podhale graniczy na południu z jednoizbową grupą śląsko-spiską. Różnice te tłumaczyć należy polityczną granicą w. XV-go. Nie jest wykluczone, że system dwuizbowy w politycznie polskiej góralszczyźnie rozprzestrzenił się w drugiej połowie w. XVI-go, wskutek silniejszego napływu osadników z dolin polskich.

Świetlica o okazałych rozmiarach o dwu zwykle oknach, z „cokułem” wokoło tj. nieco wysuniętą u dołu zfazowaną krawędzią płazów, u góry z podobnym występem, jakby fryzem, — chlubić się może ozdobną powalą. Wzdłuż izby biegnie sosręb—gruba belka z wyjątkiem środka i samych końców o brzegach zdobnie zfazowanych, z dzwonem (środek) ozdobionem gwiazdą w ołoku, czasem wyrzytem nazwiskiem właściciela chaty i datą budowy. Na skrzyżowaniu sosrębu spoczywają tragarczyki, wprowadzone w warsoły wzdłużnie, z brzegami również zfazowanymi. Na nich dopiero spoczywa powal z desek, która zależnie od ich ułożenia, może być prostą lub łamaną, tworząc dekoracyjną szatkwoninę.

Izba czarna jest identycznie zbudowana, jak świetlica; służy tylko innym celom. Konstrukcyjne piękno izby podnosi oczywiście wewnętrzne urządzenie, podhalańskie sprzęty. Do niedawnych czasów prawie każda chata na Podhalu stanowiła wprost muzeum rodzimej kultury ludowej. Dziś Podhale ogalająca ze skarbów sztuki różni niepowołani zbieracze „miastowi”, istna plaga dla wsi podhalańskiej.

H. Dobrowolski.

wał się w skrajnej nędzy, będąc przytem formalnie maltretowany przez swą żonę. Wspomagał go jedynie syn, przed którym Bartek Obrochta nierz się „zwierzał ze swego przeczucia bliskiej śmierci. Wyrażał przytem obawę, która się sprawdziła, że nie umrze pod dachem. Krytycznego dnia wracał Obrochta z Bystrego, kierując się drogą pod Reglami do domu swego na Krzeptówkach.

Zdołano stwierdzić, że Obrochta już od dwóch dni nie jadł. Głodny i zdenerwowany, nie zdołał Obrochta, będący już w podeszłych latach dojść do domu, ATAK SERCOWY WYWOŁANY PRZEZ GŁÓD I ZMĘCZENIE POZBAWIŁ GO ŻYCIA na umiłowanej przez niego drodze podtatrzańskiejskiej”.

Tak zmarł ostatni, wielki skrzypek góralski. Zmarł w nędzy, a dziś postawią mu pomnik z inicjatywy muzyków polskich z prof. Szymanowskim na czele.

Program uroczystego obchodu święta państwowego 3. Maja.

Komitet obywatelski na posiedzeniu w dniu 20 bm. odbytem uchwalił następujący program uroczystości ku uczczeniu święta państwowego 3. Maja.

2. Maja godz. 20-ta capstrzyk orkiestry 1. p. s. p. przy iluminacji całego miasta, na balkonie magistratu produkcje chóru „Echo” pod batutą p. Rzymka.

3. MAJA godz. 6-ta pobudka orkiestr 1. p. s. p. gimnazjum I go po ulicach miasta.

Godz. 10-ta uroczysta msza św. polowana na rynku z kazaniem.

Po mszy. św. produkcje chóru „Echo” i przemówienie prof. Śliwy poczem starosta Dr. Typrowicz w otoczeniu przedstawicieli Władz i Urzędów odbierze defiladę oddziałów wojskowych stacjonowanych w N. Sączu, hufców przysposobienia wojskowego i młodzieży szkolnej.

Godz. 12-ta bieg na przełaj członków P. W.

Godz. 15-ta. Wielka zabawa ludowa w parku Tow. Wioślarskiego.

Godz. 20. Uroczysty wieczór w sali „Sokoła” ze współudziałem Teatru Tow. Dramatycznego.

Komitet obywatelski wspólnie z Zarządem miejscowego Koła T. S. L. wydał odezwę do społeczeństwa z wezwaniem o wzięcie udziału w uroczystym obchodzie oraz o nieszczerzenie w tym dniu datków na cele oświatowo kulturalne.

Nalepki na okna w cenie 10 gr. za sztukę są do nabycia w każdej trafice i zapewne nie znajdzie się w całym mieście okno pozbawione w dniu 3. Maja nalepki, będącej niejako potwierdzeniem złożenia dobrowolnej daniny na cele oświatowe

Skarb z przed 400 lat wyorany przez wieśniaka

Trudno dzisiaj marzyć o znalezieniu skarbu, któryby mógł zabezpieczyć człowiekowi byt do końca jego żywota. O skarbach znalezionych przez szczęśliwych wybrańców losu słyszy się tylko w baśniach i legendach. A jednak istnieją skarby ukryte do czasu przed oczyma ludzi, na które wcześniej czy później natrafi ktoś istotnie, budząc na nowo ludzką tęsknotę do bogactwa i majątku. Oto w miejscowości Sucha Struga w pobliżu uzdrowiska Ryto na Podhalu, w powiecie nowosądeckim, pewien chłop orząc pole zahaczył pługiem o jakiś twardy sprzęt. Po wykopaniu okazało się, że sprzętem tym był garnek gliniany, owinięty w pakuły, wypełniony po brzegi monetami srebrnymi z roku 1531-1536. Monet tych było kilkaset. Przedstawiały one wizerunki królów polskich: Zygmunta III i Władysława IV. Między niemi znajdowały się również monety węgierskie niemieckie z czasów Albrechta o średnicy 1 cm. 6 cm.

Na wiadomość o znalezionym skarbie zbiegli się z całej wsi wieśniacy i w okamgnieniu monety rozebrali. Fama o wyoranych pieniądzach obiegła całą okolicę budząc wśród tamtejszej ludności najrozmialsze domysły na temat pochodzenia skarbu.

O znalezieniu skarbu zawiadomił dyrektor tartaku hr. Adama Stadnickiego w Rytrze p. Kowalski posterunek PP. w Rytrze. Znalezione monety przedstawiają wartość raczej muzealną niż istotną i powinny się znaleźć w muzeum Ziemi Sądeckiej lembar-dziej, że są rzadkimi okazami numizmatycznymi. Przyjdzie to tem łatwiej, że policja odebrała z powrotem wszystkie monety rozebrane przez ludność miejscową.

Ważne dla Czytelników II. Kurjera Codziennego

Kto prenumeruje II. Kurjera Codziennego w oddziale I. K. C. w Nowym Sączu ul. Jagiellońska 29 otrzymuje go bez żadnej dodatkowej opłaty przez posłańca wprost do domu przed godziną 8 - 9 rano.

O Podhalu i Podhalanach.

Orkan i Obrochta.

Ostatni numer „Wierchów” poświęca gorące słowa Władysławowi Orkanowi z racji 30-lecia jego twórczości literackiej, składając hołd imieniem miłośników gór podhalańskiemu twórcy dzięki któremu odłamy górali z pod Turbacza wszedł po raz pierwszy

„jako główny czynnik w powieści i dramat. I po raz pierwszy z głęboką znajomością jego życia i obyczajów, z głębokim współczuciem jego dołi, zatroszczył się nieodrodny syn tej właśnie pięknej, a tak ubogiej krainy, losem i przyszłością rozrzuconych na jałowej glebie i zapomnianych w zapadłym zakątku góralskich wioseł.”

W kronice w dziale „Z Podhala” mamy opis

Jubileuszu Orkana w N. Targu, „recenzję z Listów ze wsi” i pracy J. Krzyżanowskiego pt. „Pieśniarz krainy kęp i wiecznej nędzy. Rzecz o Władysławie Orkanie”.

„II. Kurjer Codz.” z dnia 23 bm. przynosi wyjaśnienie przyczyny śmierci Bartłomieja Obrochty, muzyka Podhala, zmarłego z pocz. maja 1921 r. Obrochta z Polan w Kościeliskach był doskonałym skrzypkiem, podtrzymującym wiernie tradycję Sabały. Wygrywał duszę Tatr w barwnych melodiach góralskich, pozbawionych wszelakich naleciałości.

„U schyłku swego życia — pisał J. K. C. — znajdo-

Uchwalenie budżetu na rok 1928 dla miasta Nowego Sącza.

W dniach 18 i 19 kwietnia br. odbyły się pod przewodnictwem wiceburm. p. Mr. Nowakowskiego posiedzenia Rady Miejskiej celem uchwalenia budżetu na rok 1928.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego interpelował burmistrza radny p. Steindel w sprawie akcji zmierzającej do obniżenia ceny chleba, i opróżnienia domu ubogich z koszar Policji państw, radny Janus w sprawie należytego spełnienia obowiązków przez komisję cennikową.

Na interelacje te wyjaśnił burmistrz, że Magistrat odniósł się do Władz centralnych o przydział mąki po cenie niższej i że pierwszy wagon tej mąki wyszedł już z Poznania, odnośnie do opróżnienia domu ubogich starania Magistratu nie zostały po dziś dzień uwieńczone pomyślnym rezultatem a komisja cennikowa spełnia swe zadania należycie.

Następnie na wniosek radnego p. Fröhlicha powzięła rada miejska uchwałę upoważniającą komisję rewizyjną kasy miejskiej do kontroli dochodów brutto kin miejscowych a na wniosek radnego p. Styczyńskiego, że salę magistracką na zabawy może udzielać sam burmistrz, ubikacje zaś boczne tj. biura, jedynie rada miejska.

Następnie przystąpiono do uchwalenia budżetu na podstawie wniosków postawionych przez komisję budżetową. Sprawę referował asesor mag. nadr. Bru-

dziana jako konferent występywał radny p. inż. Wojtyga.

Po ożywionej dyskusji Rada miejska uchwaliła bez większych zmian projekt budżetu przedstawiony jej przez komisję budżetową.

Budżet ten w zamknięciach przedstawia się następująco:

I. BUDŻET ADMINISTRACYJNY:

A. W wydatkach

1. zwyczajnych na sumę	zł. 916.255
2. nadzwyczajnych na sumę	„ 1.782.207
ogółem w wydatkach na sumę	„ 2.698.462

B. W dochodach

1. zwyczajnych na sumę	zł. 916.255
2. nadzwyczajnych na sumę	„ 1.782.207
ogółem w dochodach na sumę	„ 2.698.462

II. Budżety przedsiębiorstw komunalnych.

1. w wydatkach na sumę	zł. 652.506
2. w dochodach na sumę	„ 652.506
	„ 000.000

w wydatkach zatem i dochodach pokrywających się.

Niechże więc jego zamierzenia zastaną nasze społeczeństwo jaknajprzychylniej dla tegoż celu usposobionem!

SZCZAWNICA.

Dr. Bronisław Mohr

ordynuje jak w latach ubiegłych

od 1 maja „WILLA JUTRZENKA“

Kokosowe interesa b. burmistrza Piwnicznej Widomskiego przed sądem.

Proces prasowy Kurjera Podhalańskiego.

Czytelnicy nasi przypominają sobie zapewne artykuły nasze zamieszczone w ubiegłym roku a oświetlające działalność b. burmistrza Piwnicznej, Widomskiego. Jednym z nich uczuł się dotknięty na „honorze“ p. Widomski i korzystając z dekretu prasowego zaskarżył naszego redaktora odpow. o obrażę czi.

Wskutek tego odbyła się dnia 20 b. m. przed trybunałem sądu okręg. w Nowym Sączu rozprawa przeciw powyższemu oskarżonemu. Role jednak stron zupełnie się zmieniły. Oskarżony prowadząc pełny dowód prawdy, przemienił się w oskarżyciela nadużyć popełnionych przez Widomskiego, ten zaś wobec tego z oskarżyciela stał się oskarżonym.

Przesłuchani przy rozprawie świadkowie, burmistrz Marciszewski i lustrator powiatowy, p. Brudziana, oraz odczytane akta dochodzeń Wydziału powiatowego, ujawniły sensacyjne wprost rewelacje odnośnie do osoby Widomskiego. Szczegółowo stwierdzono, że gospodarka jego jako burmistrza, w lasach miejskich była karygodną, że przekroczył etat drzewny o 1 000 m³, wycinając bezprawnie tę ilość drzewa i powodując w ten sposób znaczne straty dla gminy, że samowolnie, dla siebie, kazał wyciąć 30 m³ drzewa, a gdy po 6 miesiącach sprawa się ujawniła, dla salwowania się wystawił asygnatę, jakoby drzewo to pobrała gmina. Dalej, że w czasie, gdy inni uprawnieni do poboru drzewa po niższej cenie 2.50 zł. za 1 m³ (właściwa 18 zł.) nie mogli go otrzymać, tenże Widomski, korzystając ze swego stanowiska, pobrał ni mniej, ni więcej, jak 300 m³. Mając brata handlarzem drzewa, uzależniał niektórym uprawnionym wydanie drzewa od zobowiązania się do sprzedaży go temuż właśnie bratu. Nie dość na tem. Z odczytanych aktów okazało się dalej, że Wydział powiatowy zmuszony był unieważnić licytację drzewa gminnego wobec ujawnienia faktu pobrania przez Widomskiego od nabywcy za zatwierdzenie oferty kwoty 1.500 zł. i zażądania przez żonę Widomskiego od p. Dagnana również za zatwierdzenie oferty kwoty 3.000 zł.

Nietylko jednak w gospodarce lasowej okazały się nadużycia popełniane przez Widomskiego. I tak pobrał od p. L. Ablösera kwotę 112 zł., zaś od N. Federgrüna kwotę 43 zł., które to kwoty winien był odprowadzić do kasy miejskiej, czego atoli nie zrobił. Oddanie gruntu przyznanego przez radę miejską p. Zarembowej uzależnił od udzielenia mu pożyczki w kwocie 2.000 zł.

Oto wonniejsze kwiatuszki z ogólnego materiału dowodowego. To też trzeba dużo odwagi, by, mając taką litanję grzechów na sumieniu, mieć jeszcze czel-

O odnowienie kaplicy na starym cmentarzu.

Na starym cmentarzu w Nowym Sączu znajduje się kaplica, niegdyś bogato urządzona i ozdobiona, zaopatrzona w organy i używana do odprawiania nabożeństw religijnych, — obecnie opuszczona, zaniedbana, zniszczona i rozkradziona

Położona na tak samo zaniszczonym, starym cmentarzu, w miejscu dla każdego łatwo dostępnem, tuż przy głównej ulicy miejskiej, od lat nawiedzana była nie tylko przez ludzi ciekawych lecz i złych, którzy zniszczenie czasu własnoręcznie dalej szerzyli a nawet kradli co kraść się dało, a ponadto miejsce wiecznego spoczynku zmarłych czynili miejscem zgorszenia i zbezczeszczenia.

Kapliczka owa wybudowana była jeszcze w r. 1814. Następnie w r. 1833, za proboszcza ks. Janczego, została znacznie przebudowaną, zaś pod nią wybudowano groby na grzebanie ciał zmarłych. Tak owe groby jak i obok położony cmentarz z czasemapełniły się zmarłymi i wobec tego już w r. 1876, za proboszcza ks. Machaczka, wskutek sanitarnego zarządzenia Starostwa zaniechano w kaplicy tej dalszego chowania ciał zmarłych.

Co się zaś tyczy cmentarza to już dawniej, bo w r. 1873 na zarządzenie Starostwa Magistrat miasta rozpoczął starania nad wyszukaniem miejsca pod nowy cmentarz, który ostatecznie dopiero po latach kilkunastu urządzono i oddano w r. 1889 do użytku publicznego. Od tego zaś czasu, z natury rzeczy, datuje się zaniedbywanie starego cmentarza, a wraz z nim umieszczonej na nim kaplicy, a niedbalstwo to zaszło tak daleko, iż bez przesady przedstawia ono dzisiaj smutny obraz ludzkiego braku czci dla zmarłych przodków oraz dla miejsc szczególnie poświęcanych.

A przecież nie wszystko niszczało i to, co pozostało nie jest bynajmniej czemś bezwartościowem. Mury kaplicy stoją dotąd niespożyte zębem czasu, a naogół stosunkowo niewielkie wkłady starczą na to, aby kaplicę tę oddać służbie Bożej. Wewnątrz kap-

licy znajduje się ołtarzyk z tryptykiem, którego dwa boczne malowidła sięgające początku XVII wieku, a będące dziełem cechu malarzkiego krakowskiego, przedstawiają się jako prawdziwe klejnoty sztuki kościelnej z owego czasu. Prócz tego są tam zachowane starodawne figury Matki Boskiej i Pana Jezusa, a obie te figury ustawione na kroksztynkach wraz z figurą z kapliczki św. Marka i pomieszczone w odnowionej kaplicy stanowiącym oryginalny stary zabytek, godny zwrócenia uwagi każdego miłośnika sztuki.

Rzuca się w oczy, iż kaplica owa położona jest w miejscu wprost niezrównanem pod budowę wielkiego kościoła. Leży bowiem w dzielnicy, mającej przed sobą najlepszą przyszłość rozbudowy, — otoczona zewsząd rozległym starem cmentarzyskiem niby wielkim dziedzińcem, — przylega do ulicy Jagiellońskiej, głównej arterji miejskiej, — ma dookoła liczne zakłady szkolne jakoto gimnazjum męskie, dwie szkoły powszechne męską i żeńską, szkołę handlową, szkołę przemysłową oraz już budujące się seminarjum żeńskie.

Ongiś w miejscu owym znajdował się kościółek św. Mikołaja, czyż zatem w tem samym miejscu nie mogłaby w przyszłości wznieść się ku niebu budowla większego kościoła? — Są to jednak myśli na zbyt wielką odległość i dzisiaj nie czem innem powinniśmy się zająć jak tem li tylko, aby to co jest zachowane przed zniszczeniem, nie dopuścić do dalszego hańbienia miejsc poświęconych, umożliwić odnowienie kaplicy, oraz odprawianie w niej nabożeństw religijnych.

W tym też celu zawiązał się w naszym grodzie w lutym br. Komitet obywatelski na czele którego stanął Dr. Franciszek Parylewicz jako prezes i Ks. Michał Klamut jako wiceprezes, któryto komitet w najbliższym czasie wystąpi przed społeczeństwem z odezwą o poparcie jego akcji i o zasilenie jego funduszków drogą składek publicznych.

30-tu laty, dziś inaczej już patrzy na to świat. Oczywiście, że mimo odległych czasów są wspólne platfomy, a to chciwość zysku i szachrajstwo, lecz nad wszystkim czuwa Sprawiedliwy Bóg, który karze wszelkie złe uczynki.

Manes chciwy bogacz w dzień „Kuczek“ sprasza do siebie starszyznę żydowską, ludzi uczonych w Talmudzie, aby uczcić ich wieczną. Przy tem wszystkim nie wacha się on fałszować trunków podawanych czyni on to przy pomocy żony, którą dręczy swoją wielkością. Manes ma syna Józefa, doktora: to zupełnie inne pokolenie, nie wierzy w Boga, nie szanuje przykazań: uciekł z domu, chciwy wiedzy i teraz powrócił po pogodzeniu się z ojcem. Józef kocha Różę, pannę wykształconą, lecz biedną. Ojciec nie chce słyszeć o tym związku. Różia poprzysięga sobie doprowadzić do tego, iż sam Manes będzie prosił ją o to, aby została żoną jego syna. Manes ma na sumieniu jednak zbrodnię oszustwa, popełnioną wobec starego bogobojnego Jochaji. Jochaja wyjeżdżając do Jerozolimy powierzył mu 8.000, Manes twierdzi że 800 na tem tle są nieporozumienia. W szale Manesa jawia się Jochaja, kiedy jednak gospodarz w to wielkie święto zbratania się porusza kwestję pieniężną, Jochaja żąda od niego złożenia przysięgi, na co Manes się zgadza. Józef jednak wiedział o oszustwie ojca, szuka tylko dowodu, Jochaja wie od Józefa o tem i tłómaczy temu młodemu, że gdyby nawet wiedział o zbrodni ojca nie powinien dążyć do ujawnienia jej. Akt III. W synagodze wszystko przygotowane: ma się odbyć uroczysta przysięga: czy jednak Manes się nie cofnie? chciałby tego Jochaja albowiem wie, iż krzywoprzysięstwo musi być

ukarane. Manes walczy ze sobą, czuje zło, strach go ogarnia, lecz cofnąć się nie pozwala mu fałszywa ambicja. Wie, że gdy nie udowodni swojej czystości odsuną się od niego wszyscy, utraci godności i majątek. Nawet dowód jaki przynosi mu Józef, syn jego w postaci rewersu nie powstrzymuje go: składa przysięgę. Jochaja w tym samym czasie umiera, lecz wszelkie zło musi przeminąć, musi być ukarane. Umiera Eisenowa, matka Rózi, żony Józefa — Manes stracił wszystko to, o co się tak ubiegał, majątek, znaczenie i wpływy, a nadomiar dręczy go ciągle postać Jochaja, wzywająca go do siebie — wieczna udręka, ani chwili spokoju — ale jak zbrodniarz ciągnie zawsze na miejsce zbrodni, tak i Menesa ciągnie coś na cmentarz i to w dzień, kiedy kładą pomnik bogobojnemu Jochaji: tam spotyka syna i Różę, którą dręczy wyrzuty sumienia. Mąż zna i pamięta jej zbrodnię, kiedy to w synagodze wyrwała mu z ręki ów rewers nieszczęsny i oddała go Manesowi. Na nią to wskazuje Józef jako zbrodniczą i złą naturę. Manes przed całą gminą przyznaje się do zbrodni krzywoprzysięstwa i w szale obłąkańczym znieważa miejsce wiecznego spoczynku Jochaji. Jako pocieszycielka, jako lekarz chorej jego duszy, pozostaje przy nim wierna i cicha jego żona Małka. Rzecz ogółem zagrana i wystawiona dobrze, uważam ją za najlepiej wystawioną w tym sezonie, nie dla gry poszczególnych osób, lecz dla całego, dla scen zbiorowych, dla gry wszystkich, która z małemi wyjątkami stała na jednym równym poziomie. Najlepszy w zespole p. Piórek (Manes). Potrafił uchwycić zasadniczy ton w sztuce, przeprowadził swoją rolę konsekwentnie potęgując się w dramatycznych miejscach.

Teatr Rebotniczy.

„Sady Boże“

Dramat w 4-ach aktach Wilhelma Feldmana.

Feldman znany jest wszystkim jako krytyk i literat. Cechuje go w rzeczach literackich wspaniały styl, lecz jako autor dramatyczny jest postacią nie wszystkim znaną, zwłaszcza w czasach obecnych, z tej choćby przyczyny, że dramaty jego nigdzie nie są teraz grane. Jednakże zasługują one na to, by od czasu do czasu znalazły się na scenie. Dramat swój oparł Feldman na walkach kastowych lub też na własnych przeżyciach. Typowym przedstawicielem tej grupy dramatów są „Sady Boże“ Ghetto, a w nim walki ludzi, ludzi chciwych zysków, szachraji z ludźmi uczonymi w Talmudzie, uczciwymi i takich, którzy rzucają religię i zwyczaję chcąc się według nich samych pięć wyżej i wydostać się z tego ciasnego podwórka. Mężczyźni przedstawieni są jako źli i dobrzy, bogobojni i chciwi zysków, wręcz jako mało znaczący głupi tłum. Kobiety u Feldmana to z jednej strony egoistki, pchające ukochanych do zbrodni, z drugiej strony, jako wierne i ciche współtowarzyszki życia: w chwilach przełomowych, tragicznych biorące na siebie ciężar pokuty, przytem pełne spokoju i pocieszenia, chętnie przebaczące winy. Sama budowa dramatu pozostawiały dużo do życzenia, ciągle wejścia i wyjścia dwóch osób, akcja za wolna, ożywia się jednak w scenach zbiorowych. Sam temat dziś przestarzały, niema już takich nieporozumień między starem a młodem pokoleniem — to było gdzieś przed

ność oskarżać o obrazę tego który dla dobra publicznego je piętnował.

Po zamknięciu postępowania dowodowego zabierał głos obrońca oskarżonego adwokat Dr. Bertold Rapaport z Krakowa, i na podstawie wyników w świetnej mowie swej wykazał cały łańcuch nadużyć popełnionych przez Widomskiego, który kierując się dewizą „Piwniczna to ja” dbał tylko o osobiste korzyści a nie o dobro gminy, domagając się uwolnienia oskarżonego.

Późną już porą bo około północy ogłosił Trybunał wyrok uwalniający oskarżonego od winy i kary.

W uzasadnieniu wyroku przyjął sąd, że dowód prawdy został w całości przeprowadzony, a zarazem stwierdził słuszność stanowiska zajętego przez prasę w aferze Widomskiego.

Rozprawę prowadził z drobiazgową skrupulatnością wiceprezes s. o. dr. Parylewicz, wotowali sso. Łobaczewski i s. s. o. dr. Rotter, protokołował apl. dr. Grzybowski.

Sprawa ta, której przysłuchiwały się liczne rzesze publiczności, stanowiła prawdziwą sensację dla Nowego Sącza, gdyż była pierwszą wielką rozprawą prasową prowadzoną przed tamt. sądem.

Józef Rostafiński, Mallory (wiersz) — K. A. Jaworski, Górnictwo i hutnictwo w Tatrach polskich — M. A. Liberak, Na Klimkowych „wirstlach” — Jan Rostafiński, Wiatry w Tatrach — M. Sokołowski, Rybołówstwo sportowe — Bronisław Romaniszyn, Czerpaki — Adam Fischer, Wodospad „Skośny” nad Morskiem Okiem — Kaz. Sosnowski, Sadki w Gorganach — H. Gąsiorowski, Kołędnicy na Huculach — Karol Maszkowski, Dwa pokolenia — Mieczysław Świerż, W jednym dniu cztery pory roku — Kaz. Sosnowski, Niesamowita opowieść z Beskidu — Wład. Midowicz.

Nadto uzupełnia rocznik bogata kronika, w której znajdziemy dokładne informacje, dotyczące ostatnich badań naukowych nad Podhalem i Tatrami, turystyki, ochrony przyrody i wielu in. spraw.

Pismo zdobi mnóstwo doborowych ilustracji w tekście i poza tekstem na kredowym papierze, co w naszych stosunkach wydawniczych składa się na luksusowe wydawnictwo.

Przegląd turystyczny. Organ P. T. T. R. III, nr. 7-8. Uzupełnieniem niejako „Wierchów” jest Przegląd turystyczny, który zawiera urzędowy dział informacyjny, nadto porusza wszelakie sprawy bieżące jakie dotyczą góralszczyzny i turystyki. Treść ostat. numeru jest następująca: M. Sokołowski — Przeciwdziałaniu opinii publicznej w sprawach ochrony przyrody, Członek P. T. T. — O współczesnym Zakopanem i o P. T. T., Asocjacja Słowiańskich Towarzystw Turystycznych, — Z oddziałów, kół i sekcji, — Turystyka i taternictwo, — Ochrona Przyrody, — Czasopisma, — Kronika. Hen.

Pisma nadesłane:

„Życie wolne” miesięcznik pod red. R. Minikiewicza nr. 4. Treść zeszytu:

M. Wawrzenicki — Wielkanoc, Hulka Laskowski — Zwycięstwo endeckie, W. M. Kozłowski — Judaizm a hellenizm, J. Oścień — Gdzie satyryk, Mielizny, Bajora, W. Rogowicz — Skarga a Richelieu, H. Wroński — Królestwo boże jako monarchia uniwersalna, A. Sap — Gryps wolnomyśliciela, Kronika itd.

„Społem”. Ostatni numer czasopisma „Społem”, dwutygodnika poświęconego praktyce spółdzielni spożywców, zawiera obok zwykłej Kroniki gospodarczej Związku, Przepisów prawnych i kroniki ruchu spółdz. w kraju jeszcze szereg interesujących artykułów natury ogólniejszej, jak:

W drugą rocznicę zgonu Mielczarskiego, Stosunek spółdzielni spożywców do ruchu robotniczego, Pierwsze piekarnie spółdzielnie spółdzielcze we Francji, Budżet rodziny robotniczej i urzędniczej w Czechosłowacji, w kwestji rozbudowy miast, Piekarnictwo spółdzielcze, i w. i.

Adres czasopisma: „Społem” Warszawa-Mokotów, ul. Grażyny 13.

„Mój przyjaciel”. Ukazał się nr. 4 tego doskonałego miesięcznika młodzieży, zawierający szereg artykułów zarówno o treści poważnej, jak i sensacyjno podrobniczej. Numer zdobia liczne ilustracje. Cena egz. 60 gr. Adres: Warszawa, Bielańska 5.

„Lotnik”. Organ Związku Lotników Polskich, Poznań, Stary Rynek 95. Wyszedł z druku nr. 3 i 4 tego jedyne go w swym rodzaju pisma fachowego, omawiającego w sposób dostępny wszelkie zagadnienia lotnictwa. Cena egz. 40 gr.

„Listy Polskie z Dalekiego Wschodu Azji” wyszedł No 7/42 i zawiera artykuły: Inż. K. Grochowskiego: „Stosunki ekonomiczne w Pn. Wsch. Chinach”, inż. Cz. Wolfa „Ważny etap na drodze organizacji wychodźstwa”, T. Szukiewicz „Nowa gałąź ekspansji przemysłu polsk. w Chinach”, wiadomości miejscowe, kurs giełdy w Harbinie, ogłoszenia i t. d.

Adres redakcji i administracji: Chinese Post. Box 60. Harbin. China.

Kronika.

Co grają kina:

Kino Sokół: sobota 28 i niedziela 29 „Zdrada w Galicji” wspaniały film w 12 aktach.

Kino Wiedza: sobota 28 i niedziela 29 „Nie wolnica ks. Borysa” arcydzieło sztuki filmowej w 10 aktach.

Biblijoteki:

Szujskiego otwarta w środy i soboty od 15.30-16-30

Kasynowa w poniedziałki od 19—20-tej.

OSOBISTE:

Śluby. Dnia 21 bm. odbył się w kaplicy szkolnej w Nowym Sączu ślub p. Haliny Zabianki córki znanego i poważanego ogólnie obywatela p. Władysława Zabzy z p. Dr. Szewczykiem podprokuratorem przy Sądzie okręgowym w Rzeszowie.

Dnia 23 bm. odbył się w Krakowie ślub p. Wiesławy Zielińskiej córki ogólnie cenionego dyrektora seminarjum żeńsk. p. Piotra Zielińskiego z p. Dr. Stanisławem Miszke aplikantem sędziowskim przy Sądzie okręgowym w N. Sączu.

N. Sącz siedzibą obwodu Zw. Strzeleckiego.

W ubiegłą niedzielę odbył się w Nowym Sączu Zjazd delegatów oddziałów Związku Strzeleckiego obwodu nowosądeckiego przy udziale kilkudziesięciu uczestników.

Uczestników zjazdu powitał prezes nowosądeckiego oddziału p. Feliks Michalik, który złożył następnie sprawozdanie za ubiegły okres. Sprawozdanie to świadczy o silnym rozroście oddziałów obwodu zwłaszcza od jesieni 1927 r. mimo tego, że władze obwodu przystępują do zawiązywania nowych oddziałów ostrożnie, kładąc raczej nacisk na jakość, a nie ilość. Z początkiem kwietnia 1928 obwód liczył 16 oddziałów, a to: w N. Sączu, St. Sączu, Kadczy,

Krynicy, Tyliczu, Muszynie, Bobowej, Gorlicach, Rzepienniku Biskupim, Łużnej, Limanowej, Barcicach, Łącku, Piwnicznej, Pisarzowej oraz Ryttrze.

Dotychczasową władzą dla obwodu był Zarząd oddziału nowosądeckiego.

Na obecnym Zjeździe nastąpiło jednak utworzenie odrębnego Zarządu obwodu. Prezesem obwodu wybrano kś. Jana Dąbrowskiego. Wybrano również 10 członków Zarządu w osobach pp. Feliksa Michalika, Józefa Rychliaka, Wilhelma Gettla, Jakóba Uhla, Włodzimierza Kodrębskiego, Stanisława Kociumbasa, Juliana Kapuścińskiego, Jerzego Kondratowicza, Jana Jasińskiego oraz Stanisława Klemensiewicza.

Fałszywy ginekolog z Krynicy

zasądzony na karę dwu i pół lat więzienia.

Wielkie i o światowej sławie miejscowości a zwłaszcza zdrojowiska ściągają prócz kuracjuszy również i falangi całe międzynarodowych sztaplerów i oszustów żyjących z naiwności ludzkiej. Widocznie i Krynica perła zdrojowisk polskich doszła już do rzędu światowych miejsc kąpielowych skoro na jej terenie znalazł się międzynarodowy oszust przedstawiając się jako Dr. Jan Marjan Chomski del Silvia. Osobnik ten mienił się być lekarzem, b. pryw. docentem Uniwersytetu w Cambridge i ordynatorem szpitala Czerwonego Krzyża przyczem jako specjalność swoją wymieniał choroby kobiece. Z podobnym tekstem rozdawał swe bilety wizytowe na lewo i prawo, a że był eleganckim i wcale przystojnym, garnęły się do niego liczne a piękne pacjentki. Jedne leczył z chorób ciała, drugie z chorób duszy. I nie złe się działo „panu doktorowi” a jego pacjentkom zdaje się też nie gorzej. Jednak, że dochody czerpane z praktyki lekarskiej nie zadowolily wymagań oszusta gdyż rozpoczął cały szereg wyludzeń pod pozorem, zawarcia małżeństwa.

Każdy kto zna Krynice wie, że oszuści na tym koniku jadący mają tam szerokie pole popisu.

Szedł interes wcale dobrze, oszust wyludzał pieniądze, nie przebijając nawet w sferach co go też wreszcie zgubiło. Zawiązał bowiem spółkę z Marją Gromosiak celem urządzenia sanatorium a naiwna kobiecina wręczyła mu na ten cel parę tysięcy złotych. Dopiero po miesiącu spostrzegła naiwna wieśniaczka, że padła ofiarą oszusta i zawiadomiła o tem policję. Okazało się że Homski jest międzynarodowym oszustem nie mający prawa do tytułu doktorskiego to też został aresztowany.

Wprawdzie znaleziono przy nim dyplom masażysty ale i ten okazał się podrobionym. Rewizja przeprowadzona w mieszkaniu aresztowanego dostarczyła całe stosy korespondencji prowadzonej na szeroką skalę z „narzeczonymi”.

Obecnie stanął oszust przed Sądem Okręgowym w Nowym Sączu, który po przeprowadzonej rozprawie wymierzył mu karę dwu i pół lat więzienia.

—O—

Powołanie na ćwiczenia oficerów rezerwy.

Na zasadzie rozk. Ministra Spraw Wojsk. L. 1943/Org. z dnia 31 III 1928 wydanego na mocy art. 1 pkt. 52 Rozp. Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11. I. 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 4/28 poz. 26 nowelizującego art. 70 Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej zostają powołani w r. bieżącym na 6-cio TYGODNIOWE ĆWICZENIA ZWYCZAJNE oficerowie rezerwy ur. w latach 1902, 1901, 1900, 1899, 1898, 1897, 1896, 1895, 1894, 1893, 1892 którzy dotychczas nie odbyli żadnego ustawowego ćwiczenia wojskowego, oficerowie rezer-

wy ur. w latach 1900, 1899, 1897, 1896 i 1894 na II. ćwiczenia wojskowe, ppor. rez. nowomianowani do dnia 1 I. 1928 r. z roczników 1901, 1900, 1899, 1897: 1896 i 1894.

Ćwiczenia na obszarze całej Rzeczypospolitej odbędą się w następujących terminach:

- 1) Nowo-mianowani ppor. rez. z korpusów osobowych:
 - a) piechoty, taborów, saperów, kawalerji, artylerji, lotnictwa, saper, kolej. i żandarmerji od 14 V. do 24 VI. 1928.
 - b) samoch. i czołgów od 4 VI. do 15 VII. 1928.
 - c) łączn. od 9 VII. do 19 VIII. 1928.

Oficerowie ci będą odbywać ćwiczenia na kursach specjalnych

- 2) Oficerowie rez. roczników 1900, 1899, 1897, 1896 i 1894 powołani w b. r. na II. zwyczajne ćwiczenia z korpusów osobowych.

- a) piechoty od 9 VII. do 19 VIII. 1928.
- b) kawal. saperów i łączn. od 6 VIII. do 16 IX. 1928.
- c) artyl. I-szy turnus od 14 V. do 24 VI. 1928, artyl. II-gi turnus od 25 VI. do 5 VIII. 1928.
- d) lotn. saper. kolej. i żandarm. od 14 V. do 24 VI. 1928.
- e) samochodów i czołgów od 4 VI. do 15 VII. 1928.

Prócz tego w korpusie osobowym piechoty i artylerji będą powołani niektórzy oficerowie rez. na kursa specjalne w terminie wskazanym w kartach powołania.

3) Oficerowie rez. roczn. 1892-1902 którzy dotychczas nie odbyli żadnego ustawowego ćwiczenia wojskowego z korpusów osobowych:

- a) piechoty, kawalerji, artylerji, lotnictwa, saper. kolejowych i żandarmerji od 14 V. do 24 VI. 1928.
- b) samochodów i czołgów od 4 VI. do 15 VII. 1928.
- c) saperów od 25 VI. do 5 VIII. 1928.
- d) łączności od 6 VIII. do 16 IX. 1928.

Z ostatnich wydawnictw.

Wierchy, rocznik poświęcony górcom i góralszczyźnie—organ Pol. Twa. Tatrzńskiego, R. V. Kraków 192/ str. 230.

Każdy rocznik „Wierchów” stanowi pierwszorzędą publikację, poświęconą górcom i życiu góralskiemu w różnych jego przejawach. Na zawartość ostatniego rocznika złożyły się następujące artykuły: Władysławowi Orkanowi, Porażka — Marjan Sokołowski. O czerwonym i żółtym śniegu w Tatrach —

Wyposażył rolę w momenty dramatyczne stopniując je umiejętnie, aż do sceny tragicznego obłąkania, które to miejsce było bezsprzecznie najlepszym w jego grze, P. Pankowicz (Józef). Tym razem miał dzień gorszy, grał szczerze lecz w tej ciężkiej grze zgrywał się, a takie zgrywanie się nie pozwala aktorowi wznieść się wyżej, tak iż w miejscach które wymagały pewnego spotęgowania się musiał zmęczony opadać. P. Filipowicz (Jochaja) odtworzył powierzoną mu rolę poprawnie. Powinien był jednak postać tą wyposażać więcej we wizjonerstwo, a wtedy rola byłaby odbijała do całego Ghetta. P. Pudło (Dajon rabin) słaby, nie widać było po nim tego uczonego talmudysty, a cytaty wymawiane nie robiły wrażenia. P. Bodzoń (Mendele) mało posunął się w swojej twórczości. W roli tej znać było dużo reminiscencji z ról poprzednich. Reszta męskiego zespółu, a zwłaszcza P. Turski dostroiła się do całości tworząc w zbiorowych scenach dobre tło dla głównych osób dramatu. Panie Ekiertówna (Małka) dobra, równa w grze, konsekwentnie prowadzi swoją rolę, aż do lirycznej sceny (końcowej) gdzie wypada szczególnie. P. Schrejnerówna (Róża), gra miła, spokojna: specjalnie nadaje się do tej roli jej głos. Potrafiła uchwycić tę nieszczerłość i wyposażyła rolę swoją w kokietyrjną finezję. Akt IV słabszy, lecz tu winą reżysera; aktorką nawet dobrą należy czasem kierować. Jestem przekonany, że P. Schrejnerówna pod dobrą reżyserją wybiłaby się nie na czołową siłę zespółu, bo ta jest, lecz na bardzo użyteczną aktorkę. Panie Wolfstalowa (Eisenowa), Stemajerówna (Rachel) Kurdzielówna (Ester) w swych małych rolach dobre i poprawne.

Jar.

Dr. Wilhelm Miklaszewski, aplikant sędziowski w Nowym Sączu mianowany został sędzią powiatowym w Nowym Targu.

Święcone w Związku Strzeleckim. W ubiegłą sobotę odbyło się w salach Czytelni Mieszczańskiej uroczyste „Święcone” tutejszego Związku Strzeleckiego. W pięknie przybranej sali Czytelni zebrało się sto kilkadziesiąt osób, a więc zarówno członków organizacji i oddziałów ćwiczących jak i zaproszeni goście. Wśród obecnych gości zauważyliśmy: proboszcza miejscowego Ks. prałata Mazur, starostę Dr. Typrowicza, wiceburm. Mr. Nowakowskiego, wiceprez. sądu Dr. Parylewicza, pułk. S. G. Warthę, pułk. Kodrebskiego, mecen. Dr. Cwikowskiego, kpt. Szczepanowskiego, Sokołowskiego, radcę miejskiego Styczńskiego p. Bernackiego i w.i. Rolę gospodarzy zaś pełnili ks. prałat Dąbrowski prezes obwodu strzelca, prez. Michalik i inż. Goetel.

Przy stole biesiadnym przemówili do zebranych ks. prałat Mazur, oraz ks. prał. Dąbrowski prezes miejscowego oddziału Związku Strzeleckiego pułk. Kodrebski wiceburm. Nowakowski poczem przy milej pogawędce zaś młodzież na łanach, spędzili zebrani czas do świtu.

W czasie biesiady przygrywała muzyka l. p. s. p.

Z posiedzenia Koła Historyków przy bibliotece miejskiej im. J. Szujskiego. W piątek dnia 20 kwietnia odbyło się o godz. 18-tej naukowe posiedzenie, na którym zreferował dalszy ciąg pracy p. „Kobiety w życiu Kazimierza W.” prof. J. Baczyński. Praca była interesująca ze względu na nowe oświetlenie roli kobiet w życiu budowniczego państwa polskiej w średniowieczu, wpływ kobiety tak w prywatnych, jak politycznych stosunkach Kazimierza W. Ze względu na spóźnioną porę porządek dzienny nie został wyczerpany. Sekcja historyczna zwracając uwagę na ogólne zagadnienia historyczne, kładzie w pierwszym rzędzie nacisk na badania w zakresie historii Sądeczyzny, które zapoczątkowało kilku jej członków. Jak nas z różnych stron interpe-lują, pożądanym byłoby urządzenie wycieczek naukowych w Sądeczyznę i na Spiż, poprzedzonych historycznymi wykładami. Oby zajęło się tem Koło Historyczne, dla którego wszyscy miłośnicy przeszłości i zabytków sztuki winni okazać więcej zainteresowania, jak dotychczas.

Święto sadzenia drzewek. W ubiegłym tygodniu odbyło się w Dąbrowce „Święto sadzenia drzewek”. Sadzenia drzewek owocowych dokonała młodzież szkolna, uczęszczająca do tamtejszej szkoły, im. Tadeusza Kościuszki. Przepięknie wyglądają teraz ulice i drogi na Dąbrowce, obsadzone młodemi drzewkami owocowymi, zamiast, jak dotychczas, wierzbami i topolami, nie przynoszącymi prócz ozdoby dla krajo-bu azu, żadnych realnych korzyści.

Poswiecenia drzewek dokonał proboszcz z Dąbrowki Polskiej a jednocześnie katecheta szkolny szkoły im. Tadeusza Kościuszki, ks. Kuc. Drzewka zakupione zostały przez Magistrat. Są to prze-ważnie jabłunki. Dotąd wysadzonych zostało przeszło 180 drzewek, w dalszym ciągu zasadzonych zostanie jeszcze około 200.

Ciężkie czasy. Michała Bałuckiego—komedję w 3 aktach, odegra Teatr Tow. Dramatycznego. na święto narodowe 3 Maja.

Capstrzyk muzyki l. p. s. p. W przeddzień święta 3 Maja odbędzie się capstrzyk muzyki l. p. s. p. po ulicach miasta. Capstrzyk przejdzie z koszar ulicami Piłsudskiego, Grodzką, Jagiellońską na rynek, poczem ulicami Jagiellońską, Kościuszki, Długosza, Grodzką i Piłsudskiego wróci do koszar. W dniu Trzeciego Maja rano urządzoną zostanie pobudka orkiestry wojskowej i studenckiej.

Koncert na plantach. W niedzielę dnia 22 bm. odbył się na plantach koncert orkiestry l. p. s. p. Dochód z koncertu przeznaczono na cele floty morskiej. Koncert odbył się o godzinie 11 przedpołudniem.

Nowy chodnik obok II-go gimnazjum. Na miejsce dawnego wyboistego chodnika obok gimnazjum drugiego i szkoły handlowej przy ulicy Jagiellońskiej i Morawskiego. Magistrat rozpoczął budowę nowego chodnika. Prace w tym kierunku zostały już podjęte, tak, że w przeciągu kilku dni nowy chodnik będzie gotowy.

Łańcuch prasowy na budowę własnego domu Tow. Dramatycznego w Nowym Sączu. Z okazji 10 lecia Towarzystwa Dramatycznego w Nowym Sączu otwieramy łańcuch prasowy na budowę własnego gmachu Tow. Dram. składając na powyższy cel kwotę 10 zł. Wzywamy do złożenia odpowiedniej kwoty pp. prez. Bukowskich, mecen. Borowczyków, drów Duzińskich, radc. Kobaków, p. Langerów, p. Lisiewiczów, inż. Migdałów, wiceburm. Nowakowskich, inż. Reinerów, z prośbą o utrzymanie dalszego łańcucha. Romanowie Lazarowiczowie.

Kredyt dla rzemiosła. Jak się dowiadujemy otrzymała Kasa Oszczędności miasta Nowego Sącza kwotę 80 000 zł. na kredyty długoterminowe dla rzemieślników. Z pożyczki tej która jest nisko procentową korzystać mogą wyłącznie rzemieślnicy.

Pobór. Dnia 1 maja rozpocznie w Nowym Sączu urzędowanie Komisja poborowa. Poborowi podlegają mężczyźni urodzeni w roku 1907 oraz urodzeni w latach 1905 i 1906 których to przy przeglądzie w

NOWOOTWARTA

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK

Związku Inwalidów w Nowym Sączu

ul. Jagiellońska 29.

Wypożyczalnia najnowsze dzieła tak beletrystyczne jak i naukowe oraz dla młodzieży.

Wpisowe 1 zł. Opłata miesięczna 50 gr. od tomu, zaś kaucja 5 zł. bez poręczenia z poręczeniem 2 zł. 50 gr.

Wypożyczalnia otwarta we wtorki, czwartki i soboty od 4-tej do 7-mej wieczór.

ZARZĄD.

roku ubiegłym uznano za czasowo niezdolnych do służby wojskowej.

Podania o odroczenie służby wojskowej winne być wniesione do Starostwa najdalej do 14-tu dni po uznaniu poborowego za zdolnego do czynnej służby wojskowej. Kto bez uzasadnionych przyczyn nie stawi się przed Komisją poborową ulegnie karze grzywny do 500 zł lub aresztu do 6 tygodni, albo obu tym karom włącznie. Pobór dla Nowego Sącza trwać będzie do 9 maja włącznie.

Sprawa p. Stattera z Kurjerem Podh. wyznaczona na 20 bm. nie odbyła się wobec pogodzenia się stron.

Nowe ławki na plantach. Magistrat dając ustawicznie do upiększenia miasta, polecił sporządzić na plantach w miejsce starych połamanych, nowe ławki, których stanęło tamże już kilkanaście. Zarządzenie to należy powitać z uznaniem. Trzeba przytem nadmienić, że planty tego roku zostały upiększone przede-wszystkiem przez racjonalne zbudowanie chodników i deptaków, wysypanie ich szutrem i t. d.

Zebrań delegatów Podhalańskich Kół Inwalidzkich w Nowym Sączu. W niedzielę 22 kwietnia 1928 odbyło się w lokalu Związku Inwalidów Woj. przy ul. Jagiellońskiej zebranie delegatów Kół Inwalidzkich z Nowego Sącza, Limanowej, Czarne-go Dunajca, Nowego Targu, Zakopanego, Krościenka n/D, Grybowa, Gorlic, Jasła i Żmigrodu. Zebraniu przewodniczył prezes Koła w Nowym Sączu Łobodziński Jan, po którego przemówieniu o celu zebrania wywiązała się dyskusja, w której przemawiali delegaci reprezentowanych na zebraniu Kół i w rezultacie uchwalono jednogłośnie przemianować Powiatowe Koło w Nowym Sączu na Koło Okręgowe Związku Inwalidów Woj. Rz. P.

Wobec powyższego wszystkie sprawy i interwencje u władz w Nowym Sączu dotyczące inwalidów i wdów wojennych z całego Podhala obejmuje Okręgowe Koło Związku Inwalidów Woj. Rz. P. w Nowym Sączu. Na zebraniu sekretarzował członek Zarządu Koła w Nowym Sączu Pryszcz Władysław. Jak się dowiadujemy 3-go czerwca 1928 odbędzie się w Nowym Sączu Wojewódzki zjazd delegatów Związków Inwalidzkich na którym spodziewany jest udział przedstawicieli centralnych władz państwowych, wojewódzkich i miejscowych.

Wyrodna matka. Ludwika Wojtarowicz, służąca u Eisenbacha przy ul. Sobieskiego 16, powiła onegdaj w piwnicy swego gospodarza nieślubne dziecię, które pozostawiła w piwnicy w jakimś garnku i nie zawiadamiając nikogo powróciła do mieszkania kładąc się spać. Na drugi dzień usłyszał jednak kłótnie dziecka stróż, który dał znać na policję. Dziecię oddano do szpitala, gdzie zmarło po kilku dniach, zaś przeciwko wyrodnej matce wszczęto dochodzenia.

„Dzień Współdzielczości”. Celem krzewienia myśli współdzielczej w Polsce wśród szerokich warstw ludności oraz zjednywania ruchowi współdzielczemu nowych członków, nowych jego przyjaciół i zwolenników, przygotowuje Centralny Komitet Dnia Współdzielczości w Polsce obchód pod tem hasłem na dzień 3 czerwca.

Ptak w klatce. Antoni Ptak pochodzący z Mszczonowicy został przyłapany w czasie kradzieży maki na szkodę Marii Kurzeja z Nowego Sącza. Ptak, który ma już niejedną podobną kradzież na sumieniu został oddany w ręce policji.

Tragiczna przygoda zakochanego. Niejaki Jan Kostjuk z Leśnej zakochał się bez wzajemności w Anieli Wójcównie z tej samej wsi, nie widząc możliwości uzyskania jej ręki rzucił się do stawu w celu odebrania sobie życia. Zobaczyli go jednak pracujący w polu wieśniacy i zdolali w porę wyciągnąć z wody napół przytomnego.

Omal nie śmierć pod kołami wozu. Widzowie przechodzący ulicą Kunegundy w dniu 22. b. m. byli świadkami ścinającego krew w żyłach wypadku który omal że nie pociągnął za sobą ludzkiego życia. Mianowicie na środku ulicy bawiło się dziecko, gdy z drugiej strony miasta nadjeżdżało auto, całym pędem. Jedynie dzięki niezwykłej orientacji szofera który zdołał w samą porę skierować auto w bok, dziecko prawie cudem ocalało. Na surową karę zasługuje w tym wypadku matka dziecka pozostawionego na ulicy bez opieki.

Prowizorium budżetowe. Zgodnie z przepisami Konstytucji, wobec braku uchwalonego przez Sejm na rok 1928/29 budżetu, Sejm i Senat uchwalił prowizorium budżetowe na 1-szy kwartał roku budżetowego 1928/29 (od 1-go kwietnia do 30 czerwca r. b.). Ponieważ wniesiony do Sejmu preliminarz budżetowy przewiduje sumę wydatków na rok bieżący w wysokości 2.458.514.762 złotych, a sumę dochodów na 2.525.702.596 zł., przeto ustawa o prowizorium przewiduje sumę wydatków na pierwszy kwartał br. w wysokości 1/4 sumy preliminowanej na cały okres budżetowy; poza tem ustawa o prowizorium przewiduje wydatkowanie 39 milj. zł. jako 1/4 sumy przeznaczonej w ciągu całego roku na inwestycje. Niezależnie od tego wydatkowane będzie w tym okresie na inwestycje 88.160 tys. zł., pochodzące z rezerw budżetowych, oraz na cele kulturalne 5 milj. zł.

Sądy pracy. W Nr. 37 Dziennika Ustaw uka-zało się rozp. Prezydenta Rzplitej o sądach pracy, rozciągające się na dzielnice porosyjską i poau-strjacką.

Sądy pracy będą tworzyli ministrowie sprawiedli-wości oraz pracy i op. społecznej wspólnie, a nad-to w porozumieniu z ministrami spraw wewn., skarbu, rolnictwa oraz przemysłu i handlu. Sądy pracy będą rozpatrywać spory cywilne pomiędzy pracownikami a pracodawcami, dotyczące wykonania umowy o pracę, oraz sprawy karne o przekroczenie przepisów prawnych o ochronie pracy. W sprawach cywilnych będą ławnicy z pośród obu stron, w karnych roz-strzygać będzie, sam przewodniczący sądu, którym może być tylko sędzia państwowy o pełnych kwalifi-kacjach.

Stary Sącz.

Dnia 11. b. m. na uroczystem i ceremonialnem zebraniu obrały P. P. Klaryski nową, a swą dawną i wielokrotną przełożoną, p. Zofję Serafinę Hańską. Wybór został dokonany według przepisane-go ceremoniału, przy obecności b. wielu Duchownych.

W niedzielę, 29 bm. nastąpi uroczysta dekoracja złotym krzyżem zasługi p. Dr. Szayera, burmistrza miasta, przy równoczesnem wręczeniu mu ozdobnego adresu.

W r. b. upływa 30 lat od śmierci śp. Szczęsne-go Morawskiego, zasłużonego badacza i autora licz-nych dzieł o Sądeczyźnie. Spodziewać się należy, że czynniki miarodajne, a zwłaszcza Magistrat zajmie się urządzeniem obchodu, a przedewszystkiem upo-rządkowaniem mogiły śp. Morawskiego.

W urzędzeniu Dnia Ligi Morskiej i Rzecznej nie wysiliło się miasto tutejsze. Obywatele nie mają po-ciągu do morza a wolą pływać bez wody.

Burmistrz p. dr. Szayer wyjechał do Warszawy w sprawie pożyczki na dokończenie budowy szkoły na założenie elektrowni, oraz na otwarcie publicznych łaźni. — Są to sprawy dla miasta bardzo ważne i niezmiernie aktualne.

Przygotowania do obchodu 3 Maja są w pełnym toku. Program ustalony. Różnica ta, że Koło T. S. L. próbuje w tym roku ożywić wieś i zachęca do ob-chodów, a nawet wysyła w niedzielę, 6. V. własnych prelegentów do niektórych wsi. Dobry to znak; ży-czymy prof. Wagnerowi, prezesowi T.S.L., by wytrwał w tej pracy, nie zrażając się trudnościami.

Także w „Sokole” znaczne ożywienie, słychać, że ma się utworzyć ćwiczebna drużyna starszych, którą poprowadzi kierownik hufca, p. Śliwa. — Świę-cone w Sokole i w Kasynie zgromadziło garść dobrej woli członków. Atmosfera miła. Na milej pogawędce spędzono wieczór. Natomiast zabawa akademicka 12. IV i zabawa młodzieży rękodzielniczej nie dopi-sała, gdyż ludek znudzony był świętami, które są dro-gie sercu, a jeszcze droższe kieszeni.

Dnia 24. IV odbył się ślub Polańskiego z No-wego Sącza z panną Zofją Boratyńską, w tutejszym kościele parafjalnym.

Do szkoły męskiej 7 klasowej przydzielona zo-stała do końca roku szkol. pna Baryczówna, jako nauczycielka kontraktowa. Wiatr.

Piwniczna.

Ruchliwy Zarząd T. S. L. wystąpił z bardzo ładnym projektem urządzenia w dniu 3 maja uro-czystości połączonej z przedstawieniem amatorskiem, pochodem, odczytem i t. p. Na apel stanęły wszyst-kie warstwy naszego społeczeństwa, a spodziewać się należy, że pierwszy występ nowozaciężnych strzel-ców doda niemałego uroku tej manifestacji. Byłoby również bardzo wskazaniem, ażeby Zarząd poczynił starania celem zachęcenia miejscowych górali, do wzięcia udziału w uroczystościach.

Rada gminna ma obecnie wielkie trudności z zaprowadzeniem światła elektrycznego.

Z dwóch ubiegających się konkurentów o dos-tawę urządzenia i zaprowadzenia całej sieci, jeden z niewiadomych przyczyn zrezygnował, a pozostały na placu p. B. D. wniósł bardzo korzystną ofertę.

Rada miejska dołoży wszelkich starań by jesz-cze w ciągu tego roku Piwniczna miała światło elek-tryczne.

Plan inwestycyjny zakreślony przez burmistrza Marciszewskiego wszedł już w okres wykonalności i tylko od czasu zależy jego wykonanie. Ci co się niepokoją i krzyczą, że plan zakreślony przez bur-mistrza nie zostanie wogóle wykonany niech przy-pomną sobie stare przysłowie „Nie odrazu Kraków zbu-dowano”.

Prawdzie.

Limanowa.

Działalność Powiatowego Komitetu WF i PW. W dniu 21 bm. odbyło się tu kwartalne posiedzenie plenarnego Komitetu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego. Porządek dzienny obejmował uchwalenie preliminarza budżetowego na rok 1928/29, ustalenie programu prac na tenże rok, sprawę organizacji boisk sportowych i strzelnic oraz sprawozdanie za ubiegły okres roczny. Sprawozdanie ze stanu organizacji pw w powiecie wykazało następujący rozwój organizacji ilość oddziałów z 2-ch powiększyła się do 8, zaś liczba członków z 80 do 290. Ilość wyszkolonych własnych instruktorów wynosi 6. Wszystkie organizacje przeprowadzają syste-

matycznie wyszkolenie około 2 do 3 godzin tygodniowo. Z kwot posiadanych przez Komitet przydzielono jako subsydia oddziałom w roku sprawozdawczym 1100 zł. Pozostająca w dyspozycji Komitetu kwota na rok bieżący wynosi 4400 zł. z czego część przypada na subsydjum Rady powiatowej, część zaś na składki gminne, oraz wpłaty współdziałających z ruchem pw instytucji. Kwotę tę uchwalono rozdzielić w sposób następujący subsydia dla oddziałów 800 zł. boisko w Limanowej 1800 zł. płace kadry instruktorskiej 600 zł., wydatki kancelaryjne i prenumerata czasopism 100 zł. pozostałą zaś sumę przeznaczono na organizację zawodów powiatowych i zakupno nagród sportowych.

Termin zawodów nie został narazie ustalony —

odbędą się one prawdopodobnie w miesiącu wrześniu, równocześnie z rozpoczęciem nowego roku wyszkoleniowego. Prace nad zorganizowaniem nowych oddziałów pw. powierzono pp. Inspektorowi szkolnemu i lekarzowi powiatowemu z tem że jako czas organizacyjny uważać należy tylko miesiące czerwiec—sierpień, następny zaś okres rozpocząłby już właściwe prace wyszkoleniowe nowo utworzonych oddziałów.

Krótki ten przebieg obrad świadczy, że powiat Limanowski pomimo szczupłości swych granic i nader trudnych lokalnych warunków pracy rozwija się jednak w kierunku przysposobienia wojskowego w szybkim tempie.

— o —

Być zapewniony!

Szwedzkie wirówki do mleka masielnice stalowe dębowe na 12 rat.

Poszukujemy agentów głównych (urzędników) Wieliczka, Limanowa, Bochnia, Nowy Targ Myślenice, Nowy Sącz, Spisko orawskie.

Zgłoszenia osobiste albo oferty.

Inspektor fabryki Sztokholm centr POZNAŃ ul. św. Marcina l. 41

„REGO - OLIMPIE“ Nowy Sącz, ul. Batoiego l. 91.

„POPRADE“ Towarzystwo budowlano przem. Spółka z ogr. odpowiedzialnością w Nowym Sączu, Wólki żeglarska.

Poleca na sezon budowlany materiał drzewny jak łaty, rygle, belki, deski, itp. najlepszą cegłę i dachówkę z własnej cegielni parowej. Spółka podejmuje się budowy gotowych domów i will. Wykonuje wyroby stolarskie na zamówienie. Przyjmuje się również drzewo do przetarcia.

Znany powszechnie Zakład zegarmistrzowski i jubilerski **SALAMON FRIEDMANN**

Nowy Sącz, Jagiellońska 7.

Zawiadamia P. T. Publiczność że, wprowadził u siebie dział **RADJOSPRZĘTU** mając stale na składzie tak gotowe aparaty jak i też wszelkiego rodzaju przybory radiowe.

Prawdziwa okazja!

Każdy naszą łatwą metodą wyuczy się w domu dobrze języka:

angielskiego, francuskiego, niemieckiego, włoskiego, hiszpańskiego, łacińskiego, Esperanto - międzynarodowego

Nadeślijcie pocztą zł. 3.50 żądając odpowiedniego języka.

„Alblon“ Kores. Szk. Język. Kraków Grodzka 39. III p.



Uzyskał ze względu na wysmieniony gatunek złoty medal na wystawie Gospod. Spożywczej w Katowicach.

Firma zaprotokołowana.

MATEUSZ SIKORA

Absolwent Muzeum Technol. we Wiedniu, oznaczony srebrnym medalem za dobry krój

poleca swój

ZAKŁAD KRAWIECKI

istniejący od lat 30 w NOWYM SĄCZU,

Wąsowiczów 8. Telefon 110.

Zaopatrzony już na sezon wiosenny w wielkim wyborze i najlepszej jakości materiały. Wykonanie pierwszorzędne. Ceny przystępne, ulgi w spłatach, również dla PP. Studentów zawsze na składzie gotowe przepisowe mundurki, płaszcze, peleryny, czapki i przybory do tychże.

CENY BEZKONKURENCYJNE

Największy i najtańszy wybór kapeluszy

Salamon Korn

Nowy Sącz ul. Jagiellońska

również stale na składzie w wielkim wyborze wszelkie towary wchodzące w zakres galanterji jak bielizna od najprymitywniejszej do najwykwintniejszej, krawatki, i t. p.

Motylicę wątrobową

u bydła i owiec

leczy najskuteczniej DISTOL

doskonały środek leczniczy, który posiada stale na składzie

APTEKA pod Białym Orłem

Mr. A. JAROSZA

w NOWYM SĄCZU, Rynek.

Główna wygrana loterii klasowej 700.000 zł.

Ciągnięcie I. klasy w dniach 19 i 21 maja Losy do nabycia w Kolekturze

L. WACHTEL

NOWY SĄCZ, ul. Kościelna 1.

Cena losów: 10 zł. za ¼ losu, 20 zł. za ½ losu, 40 zł. za 1/1 los.



Firma zaprotokołowana.

„WTÓR“ Najlepszy powielacz. Zastępuje drukarnie. Łatwa praca. 3000 odbitek, najtańsze woski i farby. Cena 160 złotych za komplet. Wysyłka za zaliczeniem pocztowym. Tysiące zaświadczeń urzędowych i prywatnych.

„Wtór“ Warszawa Krucza 36.

Z magistratu król. woln. miasta Nowego Sącza.

W Nowym Sączu, dnia 19 kwietnia 1928.

L: 5559/28.

Ogłoszenie licytacji.

W piątek 4 maja 1928 odbędzie się w ratuszu w N. Sączu w biurze Nr. 28 I. p. **publiczna licytacja** w celu sprzedaży 2000 m³ drzewa jodłowego z lasów miejskich w Paszynie, ściętego i okorowanego.

Z powyższej ilości drzewa 1680,47 m³ znajduje się na składach w lesie przy drogach. Reszta znajduje się w lasach i może być dopiero zimową porą po śniegu wywieziona.

Cena wywołania 36 zł. 50 gr. za 1 m³. Oferty pisemne należy wносить do godziny 12 w południe. Po zamknięciu licytacji za pomocą ofert pisemnych odbędzie się licytacja ustna a po zamknięciu tej ostatniej nastąpi otwarcie ofert pisemnych.

Szczegółowe warunki licytacyjne przeglądać można w biurze Magistratu Nr. 27 I. p. w dniu poprzednie od godz. 9 do 1, w niedzielę i święta od godz. 10 do 12.

Burmistrz:

w z.

Mr. STANISŁAW NOWAKOWSKI

!! Na sezon wiosenny !!

Magazyn galanteryjno-modny firmy

KAROL SOZAŃSKI

NOWY SĄCZ, Jagiellońska 2.

POLECA NAJUPRZEJMIEJ:

Najnowsze fasony kapeluszy męskich od zł. 15. Ogromny wybór modnej bielizny kolorowej i białej od zł. 10. — Ostatnie nowości w krawatach jedwabnych od zł. 3. — Pończochy jedwabne w modnych kolorach zł. 6-50.